

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE CULTUURVERANDERING

Datum: 09 oktober 2013
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 13.00 - 15.05 uur

Aanwezig: dhr. J. Spakman (voorzitter), mw. E. van Lente (PvdA), mw. B. Enting (PvdA), mw. S.A. Koebrugge (VVD), dhr. M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), dhr. J.P. Dijk (SP), dhr. B.N. Benjamins (D66), mw. A. Kuik (CDA), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), dhr. E.B. Koopmans (ChristenUnie), dhr. J.P.A. van Rooij (Student en Stad), mw. K. de Wrede (PvdD)

De burgemeester: dhr. J.P. Rehwinkel

De wethouders: dhr. R. van der Schaaf, dhr. T. Schroor

Namens de griffie: dhr. A.G.M. Dashorst (griffier, bij agendapunt 2), dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Afwezig m.k.: dhr. R.P. Prummel (Stadspartij)

Verslag: dhr. Z. Jeurung (Notuleerservice Nederland)

Insprekers: dhr. Den Boer bij agendapunt B1, Burgerparticipatie.

A. ALGEMEEN DEEL

A1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering, heet de aanwezigen welkom en feliciteert de burgemeester met zijn nieuwe functie in Barcelona.

Wethouder Schroor:

- Doet een mededeling over het overleg met de vakbonden en zal alle medewerkers oproepen om naar de bijeenkomst op 15 oktober 2013 van de bonden in Martiniplaza te gaan. De gesprekken worden na deze datum hervat.

A2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A3. Afspraken en planning

- a. Langetermijnagenda (LTA)
- b. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

De burgemeester:

- Gaat in op de motie van Spijt en stelt voor aan het eind van de vergadering te bezien of de raad nog behoefte heeft aan een in die motie genoemd plan van aanpak.

A4. Rondvraag

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

B. INHOUDELIJK DEEL

B1. Burgerparticipatie

- Collegebrief StadDoetMee – informatie over de participerende gemeente
- Initiatiefvoorstel D66 Wijkconferenties + preadvies college
- Initiatiefvoorstel PvdA Bewoners nemen heft in eigen handen + preadvies college.

Inspreker de heer Den Boer (Wijkraad Paddepoel) zegt dat het wijkperspectief al enkele jaren bestaat en dat er een convenant met het college is. Het lijken echter papieren tijgers. De Wijkraad heeft het wijkperspectief uitgewerkt in vijf speerpunten. De ambtelijke organisatie werkt onvoldoende mee om het wijkperspectief invulling te geven en burgerparticipatie te bevorderen. De oorzaak is dat het apparaat niet op dienstbaarheid is ingesteld. Het apparaat moet in dienst van de gemeenschap werken.

De heer Koopmans (ChristenUnie):

- Vindt dat burgers verantwoordelijkheid moeten nemen voor hun eigen handelen en samen met anderen en de overheid de zorg voor de samenleving moeten oppakken. De overheid moet initiatieven van burgers open tegemoet treden door mee te denken en te faciliteren.
- Pleit voor vermindering van regeldruk om burgerinitiatieven zo veel mogelijk vrijheid te geven.
- Vindt dat deze uitgangspunten ook moeten gelden voor grotere projecten die de eigen wijk overstijgen.
- Kan zich goed vinden in het initiatiefvoorstel van D66 en het preadvies van het college. Hoe kan worden voorkomen dat dit voorstel eenzelfde lot is beschoren als eerder uitgetroefde overlegstructuren?
- Kan zich goed vinden in het initiatiefvoorstel van de PvdA en het preadvies van het college, maar vraagt zich af of de bewoners het voorstel tot ozb-verhoging wel accepteren.
- Juicht de pilot welstandsvrij bouwen in Meerstad van harte toe.

De heer Gijsbertsen (GroenLinks):

- Merkt op dat de raad tegelijkertijd een aantal discussies voert die met dit onderwerp te maken hebben. Spreker noemt De Nieuwe Overheid, de decentralisaties, de kerntaken en de burgerinitiatieven. Dit vraagt om een andere oriëntatie van de gemeentelijke overheid. Er is een indringende discussie nodig.
- Kan zich daarom vinden in de woorden van de inspreker.
- Vindt het vreemd dat in de commissie F&V over kerntaken en in deze commissie over het brede geheel wordt gesproken. Dit hoort bij elkaar.
- Vindt de intentie in de collegebrief goed: de werkwijze van de organisatie wordt anders. Kernwoorden zijn flexibeler, inspelen op de stad en maatwerk. Dit betekent dat de raad meer stuurt op maatschappelijke resultaten.
- Vindt de initiatiefvoorstellen hierbij aansluiten, maar weet niet of de voorgestelde manieren de beste zijn. Spreker stelt voor die uit te proberen.

De heer Dijk (SP):

- Vindt dat de overheid bij het stimuleren van burgerparticipaties mensen zo veel mogelijk zeggenschap over hun directe leefomgeving moet geven.
- Vindt dat er geen blauwdruk bestaat voor wat de beste manier is om betrokkenheid te stimuleren.
- Is het eens met de heer Gijsbertsen dat beide initiatiefvoorstellen voorbeelden zijn van hoe het zou kunnen. Onduidelijk is wie leidend is en wie bepaalt waaraan budgetten worden uitgegeven. Het kan het beste per wijk worden geregeld. De discussie over de budgetten moet nog komen. Het toekomstige NLA lijkt een goed kader en spreker vindt afspraken over aantallen te bouwen sociale huurwoningen en over een goede spreiding van die woningen belangrijk.
- Ziet graag dat cofinanciering wordt gericht op wijkinitiatieven en activiteiten in de buurt.

De heer Benjamins (D66):

- Is tevreden over de analyse in de collegebrief en is het eens met GroenLinks en de SP dat een zoektocht kan leiden tot meer maatwerk in de buurt.
- Vindt een goede balans nodig tussen top-down en bottom-up, wat inhoudt dat de gemeente meer kijkt naar initiatieven uit de wijken.
- Vraagt of de gemeente ook met andere dan grote organisaties wil werken.
- Vraagt hoe de al opgedane kennis en expertise wordt benut en bewaard.
- Vraagt of belangengroepen willen meewerken aan het cofinancieringsfonds.
- Het initiatiefvoorstel van de PvdA: als wordt bedoeld dat de overheid de mensen het juiste duwtje geeft om hen met organisaties in contact te brengen, kan D66 zich daarin vinden.
- Is het mogelijk het thema energie ook in andere wijken dan Selwerd in te brengen?

- Is het eens met de doelen voor bewonersparticipatie en met het loskoppelen van de budgetten voor NLA-wijken.
- Vindt de ozb-verhoging voor de wijken die niet onder het NLA vallen niet kunnen.

De heer Sijbolts (Stadspartij):

- Bepleit dat de gemeente bewonersorganisaties betreft bij zaken die ook hen aangaan.
- Kan zich niet goed vinden in het initiatiefvoorstel van de PvdA. Klopt het dat vooral naar de NLA-wijken is gekeken? Wat bedoelt de PvdA met het meer ruimte geven aan het particulier initiatief? Volgens spreker gebeurt dat al.
- Vindt een omslagrol van de overheid en de ambtenaren noodzakelijk bij initiatieven van zowel bewoners als van bedrijven.
- Vindt de financiering van het initiatiefvoorstel van de PvdA niet handig: de budgetten voor de Wmo en jeugdzorg staan al onder druk. Ook vindt spreker de ozb-variant niet goed.
- Kan zich vinden in het initiatiefvoorstel van D66. Er is naar de gehele stad gekeken.
- Is het eens met de SP dat de aanpakken voor alle wijken gelden.

Mevrouw De Wrede (PvdD):

- Onderschrijft beide initiatiefvoorstellen en beide preadviezen.
- Is groot voorstander van burgerparticipatie. Het klopt dat het in de nieuwe tijd gaat om overheidsparticipatie met burgerinitiatieven. Ook moet het gaan om het leren omgaan met een economie zonder fossiele brandstoffen. Vooral initiatieven op het gebied van duurzaamheid en zorg moeten worden ondersteund.
- Wijst op nieuwe vormen zoals 'samenredzaamheid'. Een voorbeeld is de buurtzorg in Amsterdam. Graag aandacht hiervoor.
- Brief platform Wmo: kan het instrument Nieuw Idee een plek krijgen in het NLA?

Mevrouw Kuik (CDA):

- Vindt dat naast het betrekken van burgers aandacht nodig is voor de sociale verbanden. Per wijk moet worden bekeken wat de beste aanpak is.
- Vindt dat de gemeente steeds duidelijk moet maken wat mogelijk is.
- Kan zich vinden in het initiatiefvoorstel van D66 en het preadvies en is bereid naar het middel wijkconferentie te kijken. De vraag in de wijk is belangrijk.
- Plaatst net als de heer Sijbolts vraagtekens bij het initiatiefvoorstel van de PvdA, vooral op het punt van de budgetten.

Mevrouw Koebrugge (VVD):

- Vindt dat burgers voldoende ruimte moeten krijgen. Er moet geen structuur worden opgelegd, want wijken verschillen.
- Het initiatiefvoorstel van de PvdA: goed kijken waar budgetten nodig zijn. Eens met de Stadspartij dat alle wijken moeten kunnen meedoen. Eens met D66 dat een ozb-verhoging niet het juiste middel is.
- Het initiatiefvoorstel van D66: de betrokkenheid van burgers wordt vergroot, maar er ligt ook een verantwoordelijkheid bij politieke partijen om informatie op te halen. Is een nieuwe structuur wel wenselijk? Raadsleden zouden beurtelings als begeleider kunnen optreden.

De heer Van Rooij (Student en Stad):

- Vraagt een reactie van het college op de uitspraak van de inspreker dat het apparaat niet is ingesteld op dienstbaarheid.
- Steunt de lijn zoals weergegeven in de collegebrief.
- Het initiatiefvoorstel van D66: spreker steunt het voorstel, maar bekeken moet worden of wijkconferenties de beste manier zijn.
- Het initiatiefvoorstel van de PvdA: spreker vindt het idee goed, maar de voorgestelde vorm van financiering niet.

- Vraagt wat de ideeën zijn over jongerenhuisvesting in het kader van de samenwerking van de gemeente met de corporaties. Eens met de heer Dijk dat de streefgetallen moeten blijven.

Mevrouw Enting (PvdA):

- Geeft het belang van bewonersparticipatie aan. De inspreker heeft een terecht punt. De discussie over de veranderde rol van de overheid hoort ook thuis bij de kerntakendiscussie.
- Zegt dat de fractie ook met bewonersorganisaties in wijken zonder NLA heeft gesproken. Het idee van de ozb-verhoging is daar ontstaan. De fractie ziet het als een mogelijkheid. Het gaat om het bundelen van de daarvoor in aanmerking komende budgetten.
- Wil graag een pilot in een wijk zonder NLA.
- Kan zich vinden in het uitgangspunt 'loslaten in vertrouwen' zoals genoemd in StadDoetMee.
- Kan zich goed vinden in het initiatiefvoorstel van D66.
- Over het toekennen van het budget: bewoners dienen een plan in waarna het budget wordt toegekend.

De voorzitter:

- Geeft het woord aan de heer Benjamins voor een reactie op de opmerkingen over het initiatiefvoorstel van D66.

De heer Benjamins (D66):

- Zegt dat het initiatiefvoorstel eigenlijk door en in de wijken moet worden behandeld.
- Gaat in op de opmerkingen vanuit de wijken over het initiatiefvoorstel. Er gebeurt al het een en ander dat lijkt op een 'wijkconferentie'. De kanteling van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie heeft volgens D66 nog te weinig aandacht gekregen. Deze discussie hoort ook thuis bij de kerntakendiscussie.
- Antwoordt richting de andere fracties: er is niet één oplossing, het is een zoektocht. Vandaar het voorstel voor een pilot. Maatschappelijke resultaten zijn de toets.

Wethouder Van der Schaaf:

- Vindt drie aspecten bepalend bij burgerparticipatie: houding en gedrag, zeggenschap en budgetten.
- Zegt dat houding en gedrag van politici en ambtenaren erg belangrijk zijn en de basis vormen van goede burgerparticipatie. Hiervoor is permanente aandacht nodig.
- Vindt dat inhoud en budgetten niet los van elkaar kunnen worden gezien.
- Constateert dat de raad wil experimenteren en dat eventuele verschillen tussen wijken worden geaccepteerd.
- Gaat in op het idee van 'right to challenge'. De gemeente moet durven dit toe te passen. De decentralisaties bieden mogelijkheden. Het college kiest voor een gebiedsgebonden aanpak.
- De initiatiefvoorstellen: eigenlijk is de gemeente er al mee bezig.
- Kan zich de opmerkingen van de inspreker over dienstbaarheid goed voorstellen. De huidige organisatieverandering moet tot oplossingen leiden. Het is een van de doelen van StadDoetMee. De gemeente moet leren fundamenteel anders om te gaan met bewonersinitiatieven: soms is het beter beleid te breken in plaats van te maken. Op een vraag van de heer Dijk: het klopt dat de uitvoerders bij de gemeente andere competenties nodig hebben.
- Vindt dat bewonersparticipatie eerder gaat over de kerndoelen van de samenleving dan over een relatie met de kerntakendiscussie. Inbrengen in de kerntakendiscussie is goed omdat het kan leiden tot een aanscherping van de discussie. Verder zal het college als vervolg op StadDoetMee met een voorstel komen.
- Vindt dat een verschuiving heeft plaatsgevonden van meepraten naar meedoen.
- Merkt op dat ervaringen worden gebundeld op de website voor expertisecentrum burgerparticipatie.
- Zegt dat de door de PvdA voorgestelde vorm van ozb-heffing niet kan. Wat wel kan, is het instellen van bewonersfondsen. Het cofinancieringsfonds steunt initiatieven in de wijken.

De voorzitter:

- Constateert dat beide fracties de initiatiefvoorstellen in deze vorm handhaven.

De initiatiefvoorstellen gaan als besprekstukken naar de raad van 30 oktober 2013.

B2. Cultuurverandering algemeen

- Presentatie resultaten enquête werkwijze raad
- Memo griffie evaluatie cultuurverandering
- Brief burgemeester cultuurverandering stand van zaken
- Memo griffie integriteit op de politieke agenda.

De heer Dashorst (griffier) presenteert de resultaten van de enquête naar de werkwijze van de raad en de commissies. De raad ontvangt alle resultaten binnenkort.

De voorzitter

- Geeft het woord aan de fracties.

Mevrouw Van Lente (PvdA):

- Is tevreden met de suggesties en de vervolgadvisen in de twee notities van de griffie en onderschrijft het advies over de uitwerking van de verhouding tussen raad en college.
- Merkt op dat het op het gebied van planning en control en budgetten soms toch mis kan gaan. Spreker verwijst naar de behandeling van de brief over Stadstoezicht volgende week.
- Onderschrijft het advies van de griffie om het organisatieaspect bij cultuurverandering op de agenda te houden. Ook de aspecten planning en control, organisatieontwikkeling en de verhouding tussen raad en college moeten op de agenda blijven.
- Vindt de rol van de lokale overheid het centrale punt. Daar moet de raad meer tijd aan besteden.
- Vraagt of het college meer kan zeggen over het onderwerp tegenmacht in verband met de brief over Stadstoezicht.
- Sluit zich aan bij de voorstellen van de griffie in de notitie over integriteit. Is het college bereid bij de jaarlijkse P&O-gesprekken aan te geven hoe het aspect integriteit in de gemeentelijke organisatie wordt geborgd?
- De vraag van de burgemeester over de motie van Spijt: de archieffunctie is ingevuld en het in kaart brengen van consequenties moet blijven gebeuren. Het punt zal terugkomen.

De heer Dijk (SP):

- Is het eens met het advies van de griffie over integriteit.
- Is het eens met de acht punten zoals besproken tijdens 'de heisessie'.
- Is ervoor de commissie Cultuurverandering op te heffen. Sommige zaken kunnen in de commissie F&V en andere in het Presidium.

De heer Sijbolts (Stadspartij):

- Vindt dat de commissie Cultuurverandering kan worden opgeheven.
- Geeft het college complimenten voor de veranderagenda.
- Vindt dat de punten 'raad aan de voorkant' en 'Gronings A4'tje' sterk zijn verbeterd.
- Is tevreden over de evaluatie cultuurverandering.
- Kan zich vinden in de notitie integriteit.

De heer Koopmans (ChristenUnie):

- Kan zich vinden in de acht punten die uit 'de heisessie' zijn voortgekomen.
- Zegt dat niet moet worden vergeten de blik naar buiten gericht te houden.
- Kan zich vinden in de notitie over de stand van zaken cultuurverandering.
- Vindt een aparte commissie niet meer nodig: de punten kunnen in F&V aan de orde komen.
- Kan zich vinden in de reactie van het college op de motie Tegenkracht.
- Is het eens met de voorstellen op het gebied van integriteit.

De heer Gijsbertsen (GroenLinks):

- Vindt bij de evaluatie cultuurverandering dat de verschillende onderdelen samen moeten worden behandeld. Wat is het alternatief voor de commissie Cultuurverandering? Agendering binnen de commissie F&V drukt het onderwerp te veel weg.
- Is het eens met de notitie over integriteit en met de reactie op de motie Tegenkracht.
- Is niet tevreden over de opvatting van het college over het onderwerp 'open bestuur'. Het college geeft bijvoorbeeld niet altijd een eigen mening.
- Vindt meer aandacht voor de onderwerpen in formele bijeenkomsten en vertrouwelijkheid van bijeenkomsten gewenst.

De heer Benjamins (D66):

- Kan zich vinden in de notitie integriteit, is blij met de invulling van de motie Tegenkracht en vindt het Gronings A4'tje een prima verbetering.
- Vraagt zich net als GroenLinks af wat het alternatief is voor de commissie Cultuurverandering. De oude raad kan de nieuwe raad adviseren.
- Is tevreden met de afhandeling van de motie van Spijt.

Mevrouw Kuik (CDA):

- Vindt dat continu moet worden gewerkt aan cultuurverandering. Er moet alleen worden vergaderd als er een goede agenda is.
- Vindt dat de motie Tegenkracht goed is uitgewerkt.
- Vindt dat het onderwerp integriteit in de notitie van de griffie helder is uitgewerkt en steunt het idee om een gedragscode op te stellen.

De heer Van Rooij (Student en Stad):

- Is het eens met de acht punten zoals besproken tijdens 'de heisessie'.
- Is het eens met het advies zoals opgenomen in de notitie integriteit.
- Erkent de vooruitgang die is geboekt bij cultuurverandering.
- Vindt het Gronings A4'tje erg prettig werken.
- Vindt dat de commissie Cultuurverandering kan worden opgeheven. De punten kunnen bij de commissie F&V worden ondergebracht.

Mevrouw Koebrugge (VVD):

- Bedankt de griffie voor de evaluatie cultuurverandering. De fractie is er tevreden over.
- Is blij met het Gronings A4'tje.
- Vindt dat zaken met betrekking tot organisatieontwikkeling in de openbaarheid kunnen worden besproken. De jaarlijkse P&O-gesprekken kunnen in de openbaarheid gebeuren.
- Vindt informele bijeenkomsten de beste manier als het om de cultuur binnen de raad gaat.
- Vindt het goed om adviezen aan de nieuwe raad mee te geven. De nieuwe raad beslist zelf.
- Vindt de voorgestelde frequentie voor het voorzittersoverleg van eens per twee maanden wat hoog. Hoe vaak gaan de voorzitters naar een training?
- Stelt voor het rapport van de rekenkamercommissie over verbonden partijen af te wachten voordat de raad een definitief oordeel over de motie geeft.
- Gaat akkoord met het memo van de griffie over integriteit.

Mevrouw De Wrede (PvdD):

- Vindt dat het huidige college meer cultuurverandering uitstraalt dan het vorige. Bij de diensten kan het beter wat betreft dienstbaarheid.
- Is het eens met de notitie integriteit en met de acht punten uit 'de heisessie'.
- Vindt het zelf organiseren van tegenkracht van belang.
- Zegt dat het klopt dat de werkdruk hoog is. Of zelfreflectie nodig is, blijft een vraag.

De burgemeester:

- Is niet ontevreden over de gemaakte opmerkingen, maar heeft zorg over wat nog gaat komen.
- Vindt dat het glas toch zeker half vol is. Dat wat is bereikt, moet worden vastgehouden.
- Vindt dat resultaten zijn bereikt bij planning en control, maar dat het soms niet goed gaat, zoals bij Stadstoezicht. Het klopt dat cultuurverandering voortdurende aandacht nodig heeft.
- Zegt dat de complete resultaten van de enquête en de evaluatie naar de raad komen.
- Vindt dat in de volle breedte van het gemeentelijk optreden voortdurend tegenkracht georganiseerd moet zijn. Het 'recht van uitdaging' moet hier gelden zodat mensen met alternatieven komen.
- Is niet alleen maar positief over het 'de hand in eigen boezem steken' als raad en college naar hun eigen functioneren willen kijken. Insprekers hebben bijvoorbeeld recht op een juiste behandeling.
- Over de opmerking van GroenLinks over het niet altijd geven van een eigen mening door het college: het college wil aan de ene kant graag in overleg met de raad tot besluiten komen en aan de andere kant de raad geen meerkeuzetoets voorleggen. Het gaat om het vinden van een balans. Het college moet wel een opvatting hebben.
- Zegt dat de raad beslist over het voortbestaan van de commissie Cultuurverandering, maar waarschuwt dat de kans reëel is dat een onderwerp als cultuurverandering ondersneeuwt in de commissie F&V.
- Kan zich voorstellen dat de commissie nu een conclusie kan trekken over de motie van Spijt.
- Integriteit: de burgemeester zegt toe dat de jaarlijkse waarborg wordt gedaan.

Wethouder Schroot:

- Stemt ermee in het onderwerp integriteit tijdens de jaarlijkse P&O-gesprekken te behandelen. De vorm waarin dit gebeurt, kan met de deelnemers aan het overleg worden besproken.

De voorzitter:

- Concludeert dat een grote meerderheid van de commissie zegt dat de commissie Cultuurverandering kan worden opgeheven en dat het presidium een besluit neemt over het elders onderbrengen van het onderwerp cultuurverandering.
- Concludeert dat de commissie instemt met de notitie integriteit.
- Concludeert dat de motie van Spijt voldoende is uitgevoerd.
- Concludeert dat de collegebrief over de motie Tegenkracht op een later moment wordt besproken. Het Presidium beslist waar en op welk moment dit gebeurt. Zo mogelijk wordt het te verwachten rapport van de rekenkamercommissie over verbonden partijen hierbij betrokken.

C. HUISHOUELIJK DEEL**C1. Ingekomen stukken**

Er zijn geen opmerkingen.

De voorzitter:

- Sluit de vergadering om 15.05 uur.